

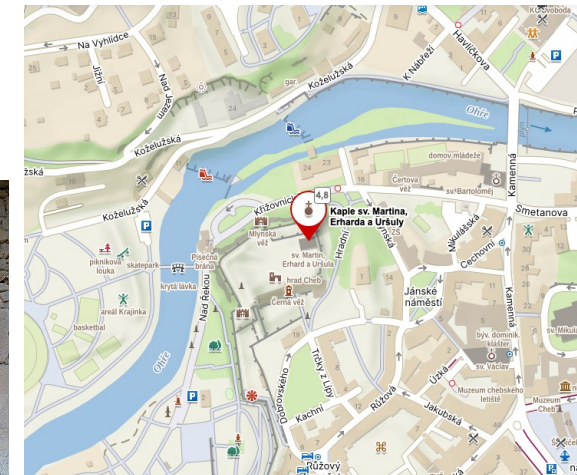
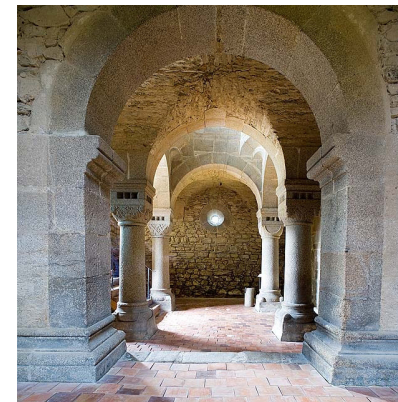
Románské stavby Karlovarského kraje

- Románská architektura představuje nejstarší vrstvu kamenných staveb ve středověkých Čechách. V Karlovarském kraji se dochovala jen v malém množství, protože většina regionu byla intenzivně kolonizována až ve 13. století a později byla starší architektura často přestavěna v gotickém, renesančním nebo barokním stylu. Přesto zde najdeme několik významných památek, které dokládají nejstarší fázi osídlení regionu. Patří mezi ně především zříceniny románských kostelů a raně středověké hrady.
- Jednou z nejnámějších románských památek regionu je **kostel svatého Linharta** v lesích u Karlových Varů. Tento dnes zaniklý kostel byl postaven pravděpodobně kolem roku 1200 na návrší nad středověkou vsí Obora, která patřila k loketskému královskému panství. Kostel je považován za nejstarší církevní stavbu na území Karlových Varů a jeho první písemná zmínka pochází z roku 1246. Stavba měla obdélnou loď a čtvercový presbytář a byla obklopena hřbitovem. Po založení Karlových Varů a zániku vesnice kostel postupně ztratil význam a na konci středověku zpustl. Dodnes se dochovaly pouze obvodové zdi, které jsou chráněnou kulturní památkou.
- Další významnou románskou památkou Karlovarského kraje je **kostel svatého Mikuláše** pod Krudumem ve Slavkovském lese. Tento kostel byl postaven pravděpodobně ve 13. století v blízkosti důležité obchodní cesty a hornických oblastí. Stavba sloužila jako takzvaný cestní nebo hornický kostel, kde se zastavovali kupci a horníci putující regionem. Kostel později zanikl a jeho přesná poloha byla dlouhou dobu neznámá. Archeologické pozůstatky byly znovu objeveny až v roce 2002 během výzkumu v oblasti hory Krudum.
- Mezi románské sakrální stavby regionu patří také **kostel svatého Bartoloměje** v obci Přílezy na Karlovarsku. Tento kostel byl vystavěn ve druhé čtvrtině 13. století jako filiální kostel spojený s premonstrátským klášterem v Teplé. Stavba byla postavena v pozdně románském stylu a obklopoval ji hřbitov. Později byl kostel přestavěn v gotickém stylu, přesto si zachoval část románského zdiva a představuje jednu z nejstarších dochovaných sakrálních staveb v regionu.
- K nejstarším církevním stavbám regionu patří také **kostel svatého Jiljí** v osadě Kostelní nedaleko města Luby. Původ tohoto kostela sahá pravděpodobně do první poloviny 12. století. Stavba byla později výrazně přestavěna, zejména v barokním období, ale její jádro obsahuje zbytky románského zdiva. Kostel je proto považován za jednu z nejstarších sakrálních staveb na Chebsku.
- Románské období je v Karlovarském kraji zastoupeno také v hradní architektuře. Jedním z nejvýznamnějších příkladů je **hrad Vildštejn** ve Skalné u Františkových Lázní. Tento hrad vznikl na počátku 13. století a patří mezi nejstarší dochované hrady v západních Čechách. V průběhu staletí byl několikrát přestavěn, ale jeho původní románské jádro je stále patrné v dispozici a některých stavebních prvcích.
- Dalším důležitým románským komplexem je **hrad v Chebu**, známý především díky císařské falci. Ta byla vybudována ve 12. století za vlády císaře Fridricha Barbarossy a představuje jednu z nejvýznamnějších románských staveb ve střední Evropě. Součástí komplexu je mimo jiné dvoupatrová hradní kaple svatého Erharda a Uršuly, která je považována za unikátní příklad románské sakrální architektury na území České republiky.
- Románské stavby v Karlovarském kraji jsou tedy poměrně vzácné, ale mají velký historický význam. Dokládají počátky kolonizace a christianizace regionu ve 12. a 13. století, kdy zde vznikaly první kamenné kostely a pevnosti. Mnohé z těchto staveb se dochovaly pouze jako ruiny nebo byly později přestavěny, přesto však představují cenné svědectví o nejstarších dějinách západních Čech. Dnes jsou tyto památky vyhledávanými cíli historiků, archeologů i turistů, kteří se zajímají o počátky architektury v českých zemích.

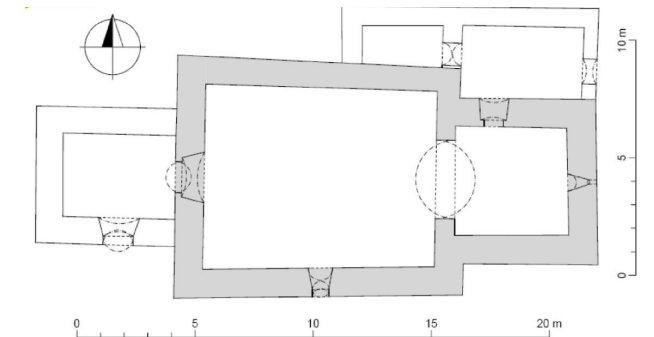
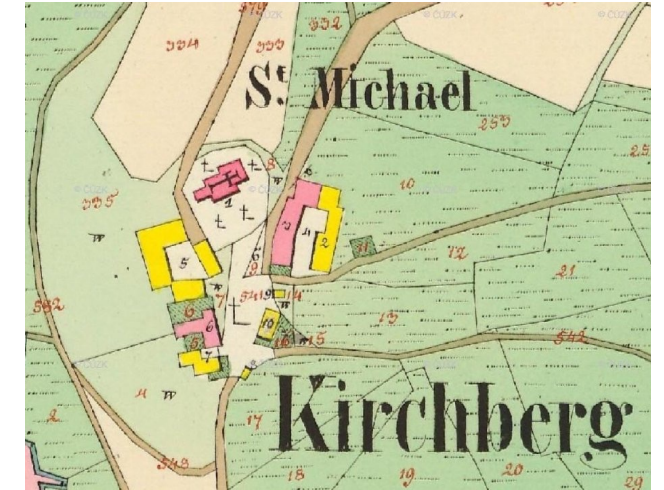
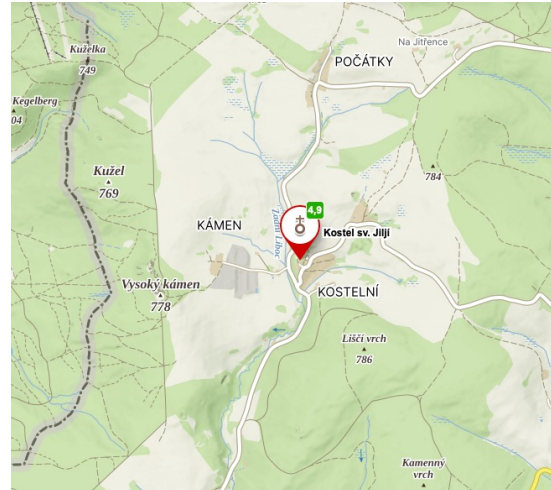
Hradní kaple sv. Erharda a Uršuly

Cheb
(kolem 1180)

Kostel sv. Jiljí

Kostelní u Lubů
(polovina 12. stol.)

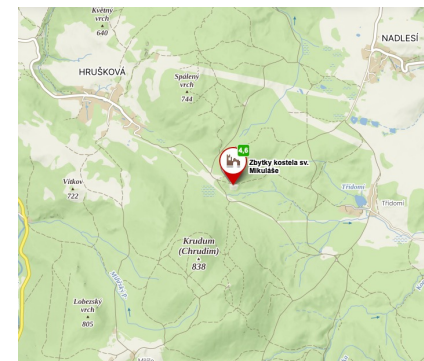
Kostel sv. Linharta

Karlovy Vary
(kolem 1200)

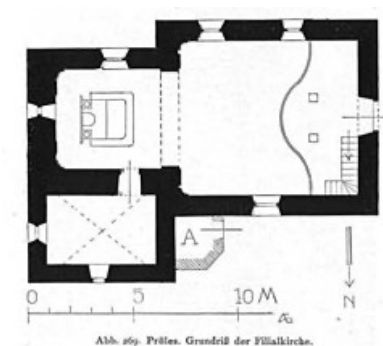
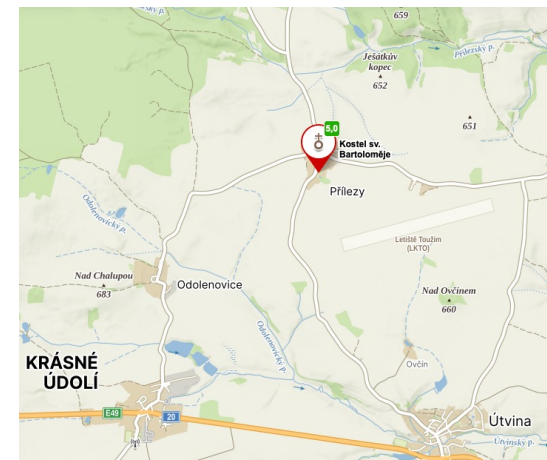
Kostel sv. Mikuláše pod Krudumem

u Horního Slavkova
(před 1246)

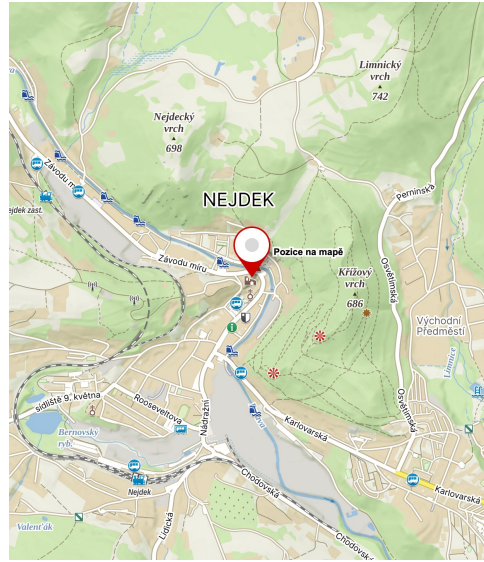
Kostel svatého Bartoloměje

Přílezy
(2. čtvrtina 13. stol.)

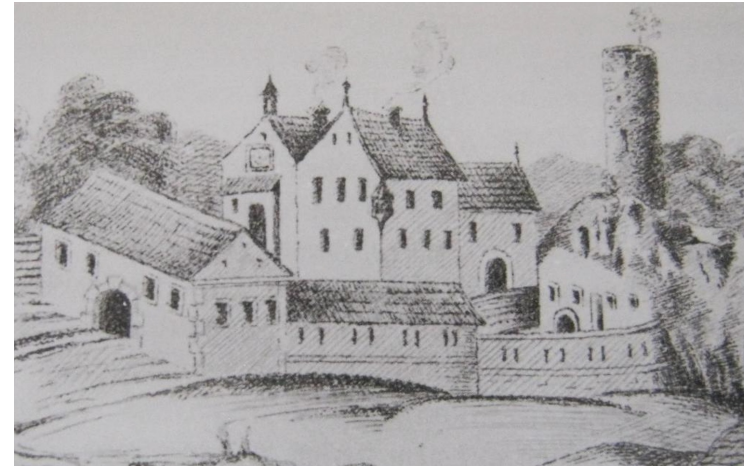
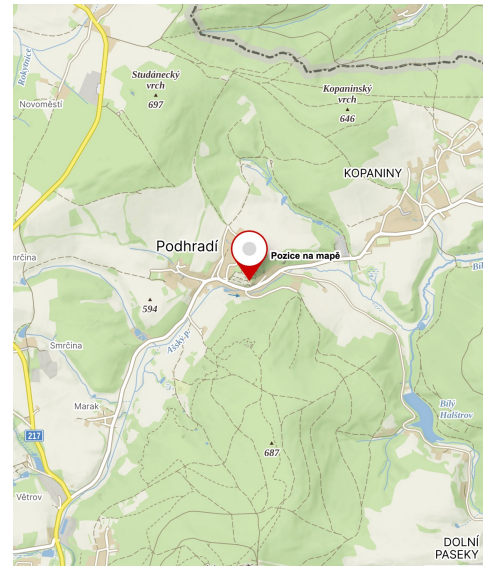
Nejdek

Neudek

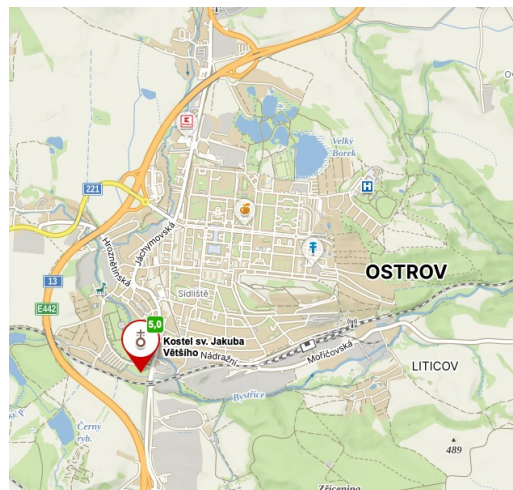
Neuberg

Podhradí
(přelom 12. a 13. stol.)

Ostrov

kostel sv. Jakuba Většího
(poč. 13. stol.)

Vildštejn

Wildstein, Skalná
(1. čtvrtina 13. stol.)

